

www.e-rara.ch

Aeneis

Vergilius Maro, Publius

Leipzig, 1494

Zentralbibliothek Zürich

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-45129>

Liber secundus.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelnformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Liber secundus

Immo age et a prima dic bospes origine nobis

Insidias inquit danaum casusq; tuorum

Erroresq; tuos: nam te iam septima poztat

Dunibus errantem terris: et fluctibus estas.

Funera dardanie narrat: fletusq; secundo.

Que Secundo Eneidos

Libro contineantur.

Onticure oēs tunc sic fortissimus heros

Fata recensabat troie casusq; suorum:

Fallaces graios: simulata dona minerue:

Laocontis penā: et laxantem claustra syonem

Somnū quo monitus acceperat bectoris atrum

Jam flammās celi: troum: patrieq; ruinas:

Et regis priami fatum miserabile semper

Impositumq; patrem collo: dextraq; prebensum

Ascanium: frustra tergum comitante Creusa.

Ereptam banc fato socios in monte repertos.

Dublij Virgilij Baro

Eneidos Liber secundus.

Inter deo Eny ad unquamda quent' omni' em quo vntis a fortuna su' p'p'a rapta' am' d'm' f'm'ia
a r'p'a q' a p'p'a su'

T'ng a p'p'e ep'it' in b'nd' g'raf'

Eneidos

sepa Enid

Onticuere omnes: intentiq; ora tenebant.

Inde toro pater eneus sic orsus ab alto:

Infandū regina iubes renouare dolorem

Troianas vt opes: et lamentabile regnum

Eruerint danai: queq; ipse miserrima vidi

Et quorum pars magna fui: quis talia fando

Dirmidonū: dolopum ve: aut duri miles vlixi

Temperet a lacrimis: et iam nos humida celo

Precipitat: suadentq; cadentia sydera somnos:

Sed si tantus amor casus cognoscere nostros:

Et breuiter troie supremum audire laborem:

Quāq; animus meminisse horret: luctusq; refugit.

Incipiam fracti bello: fatiq; repulsi

Ductores danaum: tot iam labentibus annis

Instar montis equum diuina palladis arte

Edificant: sectaq; interunt abiete costas:

Uotum pro reditu simulant: ea fama vagatur.

Huc delecta virum sortiti corpora furtim

Includunt ceco lateri penitusq; cauernas

Ingentes: vterumq; armato milite complent.

presundans p'p'e p'm'm'a am'

Narratio

duplex in hoc libro
interius in ore p'p'i
q' r'p'a d' me Eny
p'p'e r'ndia' g'raf'p'p'e

Solus aditus d'p'e p'p'it'ion'
In p'p'it'ion' p'p'it'ia Eny p'p'i
p'p'i d' p'p'it'ion'

ipsum se p[ro]m[iss]um p[ro]m[iss]o iuratos

Eneidos

Laocoon ardens summa decurrit ab arces

*Funesta audire aut sed formosa
A. B. pro p[ro]p[ri]o publico imp[er]at*

Et procul o miseri que tanta insania ciues.

Creditis auectos hostes: aut vlla putatis

Dona carere dolis danaum: sic notus vlyces.

Aut hoc inclusi ligno occultantur achiui:

Aut hec in nostros fabricata est machina muros

Inspectura domos venturaq; desup vbi.

Aut aliquis latet error: equo ne credite teucri.

Quicquid id est: timeo danaos et dona ferentes.

Sic fatus validi iugentem viribus hastam

In latus inq; feri curuam compagibus aluum

Contorsit: stetit illa tremens: vterq; recusso

In sonuere caue gemitumq; dedere cauerne.

Et si fata deum: si mens non leua fuisset;

Impulerat ferro argolicas fedare latebras.

A. postquam

Troiag; nunc stares: priamiq; arx alta maneres

*Ostendit aliud ordinem qd ab equo postquam
dixerat*

Ecce manus iuuenē interea post terga reuinctū

Pastores magno ad regem clamore traherant

Dardanide: qui se ignorum venientibus vltro

Hoc ipsum vt strueret: troiamq; aperiret achiuis

Eneidos

*Accipit quibus vixit in sublimis
papa*

Fando aliquid: si forte tuas peruenit ad aures

Bellide nomen palamedis: et inclita fama

Gloria: quem falsa sub prodicione pelasgi

Infontem infando inditio quia bella vetabat

Demisere neci: nunc cassum lumine lugent.

Illi me comitem et consanguinitate propinquum

Paup in arma pater primis huc misit ab annis

Dum stabat regno incolumis: regnumque vigebat

Consilij: et nos aliquod nomenque decusque

Bessimus: inuidia postquam pellacis vlixi

Haud ignota loquor: superis concessit ab oris

Afflictus vitam in tenebris luctusque traheram.

Et casum infantis mecum indignabar amici.

Nec tacui demens et mefors si qua tulisset:

Si patrios unquam remeassem victor ad argos:

Promissi ultorem: et verbis odia aspera moui

Hinc mihi prima mali labes: hinc semper vlixe

Eriminibus terrere nouis: hinc spargere voces

In vulgum ambigua: et querere conscius arma

Nec requieuit enim donec calcante ministro,

*Deus vult ambigua et vulgum
sunt propter ex hoc casum*

*Accipit vult ambigua et vulgum
miserabilis amicos audire*

*quodam q. vult
consequi
ille vult
fundus qd
m. quod dicit*

Liber secundus.

Sed quid ego hec aut ne quicquam ingrata reuoluo:

Quid ve moroz: si oēs vno ordine habetis abiuos

Idos audire sat est: iam dudum sumite penas:

Hoc it bacus velit: et magno mercetur atride:

Tum vero ardemus scitari: et querere causas

Ignari scelerum tantozum: artisque pelafge.

Prosequitur pauitans: et ficto pectore fatur.

Sepe fugam danai troia cupiere relicta

Dolliri: et longo fessi discedere bello.

(Fecissentque vtinam) sepe illos aspera ponti

Interclusit byems: et terruit auster euntes.

Precipue cum iam hic trabibus contextus acernis

Stare equis: toto sonuerunt etbere nympi.

Suspensi curipilum scitatum oracula pbebi

Victimus: isque aditis hec tristia dicta reponat.

Sanguine placastis ventos et virgine cesa

Tum primum iliacas danai venistis ad oras:

Sanguine querendi reditus: animaque litandum

Argolica vulgi que vox vt venit ad aures

Obstupere animi: gelidusque per ima cucurrit

Eneidos

Ossa tremor: cui fata parent: quem poscat apollo
^{vixit} ^{intra alium}
Hic itabacus vatem magno calchanta tumultu
^{parat}
Protrahit in medios: que sint ea numina diuum
Flagitat: et mihi iam multi crudele canebant
Artificis scelus: et taciti ventura videbant.
^{Castitas} ^{in pectus} ^{regentis} ^{habeat}
Bisquinos silet ille dies: tectusq; recusat
Prodere voce sua quęquam aut opponere morti.
Tunc tandem magnis itabaci clamoribus actus
^{ex pectus} ^{intra} ^{o/curat}
Composito rupit vocem: et me destinat are.
Assensere omnes: et que sibi quisq; timebat:
Unius in miseri ericium conuersa tulere.
^{intra} ^{parat}
Jamq; dies infanda aderat mihi sacra pararis
^{intra} ^{intra}
Et false fruges: et circum tempora vitte
Eripui fateor: leto m.: et vincula rupi.
Limosoq; lacu per noctem obscurus in vlu:
^{intra} ^{intra}
Delitui dum vela darent: si forte dedissent.
Hec mihi iam patriam antiquā spes vlla videndi
Hec dulces natos: exoptatumq; parentem:
^{intra} ^{intra}
Quos illi fors ad penas ob nostra reposcent
^{intra}
Effugiat: et culpam banc miseroz morte piabunt.

Liber secundus.

^{quos non lachry. vestras}
 Quod te per superos et conscia numina veri

Perfusa est que restat adhuc mortalibus vsquã

Inremerata fides. oro miserere laborum

Tantum miserere animi non digna ferentis:

His lachrimis vitã damus: et miseresimus ultro

Ipse viro primus manicas atq; arcta leuari

Vinda iubet priamus dictisq; ita fatir amicis.

Quisquis es amissos hinc iã obliuiscere graios.

Hoster eris: mihiq; hec ediffere vera roganti.

Quo molẽ hãc immanis equi statueret: q; auctor:

Quidue petũt: que religio aut que machina belli.

Dixerat ille dolis instructus et arte pelalga

Sustulit erutas vinculis ad sydera palmas.

Nos eterni ignes: et non violabile vestrum

Testor numen ait: vos are ensesq; nefandi:

Quos fugi: vitteq; deum quas hostia gessi:

Fas mihi graiorum sacrata resolvere iura.

Fas odisse viros: atq; omnia ferre sub auras

Siqua tegunt: teneor patrie nec legibus vllis

Tu modo promissis maneas: seruataq; serues

Eneidos

pro salus nova

Troia fidem: si vera ferā: si magna rependam.

A veis missis, meca suo noni fuit
grosq; miorum
Omnia spes Danaum et cepti fiducia belli

diu auxiliu in pavoru
qz vultuq; somnium
Palladis auxilijs semper stetit: impius ex quo

scandit
ad arcem
Tydides: sed enim (celorumque inventor) vixit

frangi luctuosa
Fatale aggressi sacro auellere templo

Palladium celsis summe custodibus arcis

Lozripuere sacra effigiem: manibusque cruentis

Virgineas ausi diue contingere vittas.

Ex illo fluere ac retro sub lapsa referri

transiens pallas
Spes Danaum: fracte vires auersa dee mens

Nec dubijs ea signa dedit tritonia monstria

Uix positis castris simulacrum arserit corusce

gemit
Luminibus flamme arectis: salisusque per artus

neglandum
Sudor iit: terque ipsa solo mirabile dictu

conspicit
palmas
per pila
acrima
primis
Emicuit: palmamque ferens: hastamque trementem

armis pectus
bis sumpt
in mira horum
Exemplo tentanda fuga canit equora calchas:

non potuit
apud angos
in cord p. v. s. p. p. p.
Nec posse argolicis excindi pergama telis

admirabile equorum et nava
in p. p. p. p. p. p.
Omnia ni repetant argis: numenque reducant

quod p. p. p. p. p. p.
Quod pelago et curius secum aduexere carinis

Et nunc quod patrias vento petiere micenas

Eneidos

^{noyng ille} ^{erit} ^{p. 20 erat ibi ppriy sacerdos}
Laocoön ductus neptuno sorte sacerdos

^{huc p. 20} ^{inf. la}
Solemnes taurum ingentem mactabat ad aras.

^{sup. laocoön} ^{sup. ad}
Ecce autem gemini a tenedo tranquilla per alta

^{sup. laocoön} ^{sup. ad}
(Horresco referens) immensis orbibus angues

^{sup. laocoön} ^{sup. ad}
Incumbunt pelago: pariterq; ad littora tendunt:

^{sup. laocoön} ^{sup. ad}
Pectora quorum inter fluctus arrecta iubeq;

^{sup. laocoön} ^{sup. ad}
Sanguinee superant undas: ps cetera pontum

^{sup. laocoön} ^{sup. ad}
Pone legit: sinuatq; immensa volumine terga

^{sup. laocoön} ^{sup. ad}
Fit sonitus spumante salo iamq; arua tenebant

^{sup. laocoön} ^{sup. ad}
Ardentesq; oculos suffecti sanguine et igni

^{sup. laocoön} ^{sup. ad}
Sibila lambebant linguis vibrantibus ora.

^{sup. laocoön} ^{sup. ad}
Diffugimus visu exangues: illi agmine certo.

^{sup. laocoön} ^{sup. ad}
Laocoonta petunt: et primum prava duorum

^{sup. laocoön} ^{sup. ad}
Corpora natorum serpens amplexus uterq;

^{sup. laocoön} ^{sup. ad}
Implicat: et miseros morsu depascitur artus

^{sup. laocoön} ^{sup. ad}
Post ipsum auxilio subeuntem ac tela ferentem

^{sup. laocoön} ^{sup. ad}
Corripiunt: spirisq; ligant ingentibus: et iam

^{sup. laocoön} ^{sup. ad}
Bis medium amplexi: bis collo squamea circum

^{sup. laocoön} ^{sup. ad}
Terga dati superant capite: et cervicibus altis.

^{sup. laocoön} ^{sup. ad}
Ille simul manibus tendit diuellere nodos.

Liber secundus.

Perfusus sanie vittas atroq; veneno :

Lamores simul horrendos ad sydera tollit.

Qualis mugitus fugit cum faucibus aram

*Comparatio dicitur qd sanadite
q; p; m; m;*

Taurus et incertam excussit ceruice securim.

At gemini lapsu delubra ad summa dracones

Effugiunt: scueq; petunt tritonidis arcem

Sub pedibusq; de: clypeiq; sub orbe teguntur:

Tum vero tremefacta nouus p; pectora cunctis

Insinuat pauor: et scelus expendisse merentem

Laocoonta ferunt: sacrum qui cuspide robur

Leserit: et tergo sceleratam intorserit hastam:

Ducendum ad sedes simulacrum: orandaq; diue

Rumina conclamant

Diuidimus muros: et menia pandimus vrbis.

Accingunt omnes operi: pedibusq; rotarum

Subiiciunt lapsus: et stupea vincula collo

Intendunt scandit fatalis machina muros

Feta armis: pueri circum innupteq; puelle

Sacra canunt: funemq; manu cōtingere gaudent:

Illa subit: medicq; minans illabitur vrbi.

Eneidos

Exclamatio p̄p̄i de comparatione

O patria o diuum domus ilion et inclita bello
 Denia dardanidum: quater ipso in limine porte
 Substitit: atq; vtero sonitū quater arma dederūt.
 Instamus tamen immemores ceciꝫ furore.
 Et monstrum infelix sacrata sistimus arces
 Tunc etiam fatis aperit cassandra futuris
 Ora dei iussu non vnquā credita teucris.
 Nos delubra deum miseriq; uibus vltimus esset
 Ille dies: festa velamus fronde per urbem.
 Vertitur interea celum et ruit oceano nox
 Inuolyens vmbra magna terramq; polumq;
 Hermidonumq; dolos: fusi per menia teucri
 Conticuere sopor fessos complectitur artus.
 Et iam argiua pbalanꝫ instructis nauibus ibat
 A te nedo tacite per amica silentia lune
 Littora nota petens: flāmas cum regia puppis
 Extulerat: fatiq; deum defensus iniquis
 Inclusos vtero danaos et pinea furtim
 Latrat claustra sinon: illos patefactus ad auras
 Redditequus: letiq; cauo se robore promunt

Liber secundus.

Tberfandrus: stbenelusq; duces: et dirus vlixes

Demissum lapsi per funem atbamasq; thoasq;

Pelidesq; neptolemus: primusq; machaon

Et menelaus: et ipse doli fabricator epeneus.

Inuadunt urbem somno vinoq; sepultam.

Leduntur vigiles: portisq; patentibus omnes

Accipiunt socios: atq; agmina conscia iungunt

Tempus erat quo prima quies mortalibus egris

Incipit: et dono diuum gratissima serpit.

In somnis ecce ante oculos mestissimus hector

Visus a desse mihi: largosq; effundere fletus

Raptatus bigis vt quondam aterq; cruento

Pulvere: perq; pedes traiectus lora tumentes

Dei mihi qualis erat: quātum mutatus ab illo

Hector: qui redit exuias indutus achilli

Vel danaum phrygios iaculatus pupibus ignes

Squallentem barbā: et cōcretos sanguine crines

Vulneraq; illa gerens que circum plurima muros.

Accipit patrios: vltro flens ipse videbat

Compellare virum: et meas expromere voces

g. p. h. d. r. o. t. e. s. i. m. i. d.

*Hector pavoru maximo qm armis
achilli usq; iurphans asp' illu
impressis magna expectand' horand'*

Eneidos

Exortum dormire depressi & non
non minus q' spem precantem appella
sem hunc hunc in hunc sed hunc
sem hunc defendit hunc hunc hunc
Epica nona

^{pari} Dulce dardanie: spes o fidissima teucrum

Que tante tenuere more: quibus hector ab oris

Expectate venis: vt te post multa tuorum

Funera: post varios hominūq; vrbisq; labores.

Defessi aspiciamus. que causa indigna serenos

Fedauit vultus: aut cur hec vulnera cerno.

Quo qm' inquit significat q' fuit in
q' querec prima q' dicitur

Ille nihil: nec me querentem vana moratur

Sed grauius gemitus imo de pectore ducens.

Deu fuge nate dea: teq; his ait cripe flammis

Hostis habet muros: ruit alto a culmine troia.

Sat patrie: priamoq; datum: si pergama dextra

Defendi possent: etiam hac defensa fuissent.

Sacra suosq; tibi comendat troia penates.

Hos cape fatorum comites: his menia quere

Dagna pererrato statues que deniq; ponto.

Sic airezet manibus vittas: vestamq; potentem

Eternumq; aditis effert penetralibus ignem:

Diuerso interea miscentur menia luctu:

Et magis: atq; magis: quāquā secreta parentis

Anchise domus arboribusq; obtecta recessit

Inquit a solis signo dicitur in
hunc q' fugam suade' copiam vno
fuit

quod dicitur
quod dicitur
quod dicitur

Liber secundus.

Clarescunt sonitus armorumq; ingruit horroz

Excitior somno: et summi fastigia tecti

deuano hic spm. deligat' auferentis

Ascensu supero: atq; arrectis auribus alto

In segetem veluti cum flamma furentibus austru

uicm' p'rimu' flm'

Incidit: aut rapidus montano flumine torrens

Sternit agros: sternit sata leta bouumq; labores:

ruident' f'is

Precipitesq; trahit siluas stupet inscius alto

Accipiens sonitum sagi de vertice pastor

Tum vero manifesta fides: danaumq; patescunt

fili' p'rim' magifica

Insidie iam: de iphebi dedit ampla ruinam

Ulciano superante domus: iam proximus ardet

de hoc cept' comit' p'cedunt a signo p'cedunt

Ucalegon: sygea igni freta lata relucet.

Exoritur clamorq; virum: clangorq; tubarum:

uicm' in armis

Arma amens capio: nec sat rationis in armis.

robore q' p'cedunt in armis

Sed glomerare manu bello. et concurrere in arcem

Tum socijs ardent animi: furor: itaq; mentem

q' uicm' p'cedunt p'cedunt

Precipitant: pulchrumq; mori succurrit in armis

car' d'os q' uicm'

Ecce autem telis p'antibus clapsus ab iniun

fili' d'os

Pantibus otriades arcis phebiq; sacerdos

Sacra manu victosq; deos: paruumq; nepotem

Comparatio ad similitudinem
p'cedunt magnum

Eneidos

Intra Regna et corpora

Duls cladem illius nocis: quis funera fando

Explicet: aut possit lacrimis equare labores

Urbs antiqua ruit multos dominata p annos

Plurima perqz vias sternuntur inertia passim

Corpora: perqz domos: et religiosa deorum

Limina: nec soli penas dant sanguine teueri

Quondam etiam victis redit in precordia virtus

Victoresqz cadunt danai: crudelis vbiqz

Luctus: vbiqz pauor: et plurima mortis imago

Primus se danauum magna comitante caterna

Androgeos offert nobis socia agmina credens

Inscius atqz vltro verbis compellat amicus

Festinate viri: nam que tam fera moratur

Segnitie: alij rapiunt incensa feruntqz

Pergama: vos celsis nunc primū a nauibus itis

Dixit: et extemplo (neqz em̄ responsa dabantur

Fida satis) sensit medios delapsus in hostes

Obstupuit: retroqz pedem cum voce repressit

Improuisum aspexit veluti qui sentibus anguem

Pressit humi nitens: trepidusqz repente refugit

De primis non impium et aduocatum
tenenti Androgeos em̄ pones reddidit
et simbolo andromache inuocata

Comparatio

Liber secundus.

Attollentem iras: et cerula colla tumentem -

Haud secus androgeos visu tremefactus abibat. *Adaptatio*

Irruimus: densis et circūfundimur armis

Ignarosq; loci passim et formidine captos

Sternimus: ^{fumbas} aspirat primo fortuna labori.

Atq; hic ^{de pparata} successu exultans animisq; chorebus

O socij qua prima inquit fortuna salutis

Monstrat iter: quaq; ostēdit se dextra sequamur.

Dutemus clipeos: danaumq; insignia nobis

Aptemus: ⁱⁿ dolis an virtus quis in hoste requirat.

Arma dabunt ipsi sic fatus deinde comantem

Androgei galeam: clipeiq; insigne decorum

Induitur elateriq; argiuū accōmodat ensem:

Docet bipheus: hoc ipse dimas: omnisq; iuuentus

Leta facit: spolijs se quisq; recentibus armat.

Uadimus immixti danais haud numine nostro

Dultaq; per cecam congressi prelia noctem

Conscrimus: multos danaum dimittimus orco

Diffugiunt alij ad naues: et littora cursu

Fida petunt: pars ingentem formidine turpi

Eneidos

Scandunt rursus equi: et nota cōduntur in aluo

*Prope Cassandra respicitur
qui sunt sarvōs et amovō
pauca hōr rōmō pōmō*

et dicit non opōrō
Deu nihil inuitis fas quēquam fidere diuis,

Ecce trabebatur passis priameia virgo

Trinibus a templo cassandra aditisq; minerue

Ad celum tendens ardentia lumina frustra,

et rōmō non frōmō rō
Lumina nam teneras arcebant vincula palmas

Non tulit hanc speciem furiata mente chorebus

Et sese medium iniecit moriturus in agmen.

Lōsequimur cuncti et densis incurrimus armis,

impli qd vōs d' amō rōmō
Dic primum ex alto delubri culmine telis

Hostroz obruimur. oriturq; miserrima cedeo

Armorum facie. et graiarum errore iubarum.

Tum danai gemitu atq; erepte virginis ira

Undiq; collecti inuadunt acerrimus aiax

*de qd amō rōmō rō
appōmō rōmō rōmō rōmō*
Et gemini atride: dolopumq; exercitus omnis.

et ad rōmō rōmō rōmō
Aduersi rupto ceu quondam turbine venti

Confligunt: zephirusq; notusq; et letus eois

et rōmō rōmō rōmō
Eurus equis: stridunt silue scuitq; tridenti

et rōmō rōmō rōmō
Spumeus atq; imo nereus ciet equora fundo

Illitiam siquos obscura nocte per ymbra

Comparis

Liber secundus.

figura de iudicio / admittendi iudicio
Iudimus insidijs: totaq; agitauimus vber

Apparent priami clipeos mentitaq; tela

de figuris q; symbolis nos in priamos
Agnoscent: atq; ora sono discordia signant

ut hinc / cum laudibus gaudere videntur
Ilicet obruimur numero: primusq; chorebus

prope
Penelei dextra diue armipotenti ad aram

prope
Procumbit: cadit et ripheus iustissimus vnus

equissim / et iustissim
Qui fuit in teucris et seruatissimus equis

quod sit equissim
Dijs aliter visum: percunt bipanulq; dimasq;

manifest / si propria
Confixi a socijs nec te tua plurima pantbu

condenti / caligo / vna / pro
Labentem pietas: nec apollinis infula terit

proani
Iliaci cineres: et flamma extrema meorum:

si / vna
Testor in occasu vestro: nec tela: nec vllas:

propria q; peruenit / vna / ad / vna / vna
Uirauisse vices danaum: et si fata fuissent

condenti
Ut caderem: meruisse manu: diuellimur inde:

si / dicitur / vna
Ipbitus et peleas mecum: quorum ipbitu quo

ad / vna / vna
Jam grauior: pelias et vulnere tardus vlixi

quod / vna / vna
Protinus ad sedes priami clamore vocati:

esse / vna / vna
Dic vero ingentem pugnam ceu cetera nusquam

prope / vna / vna
Bella forent: nulli tota morarentur in vber:

prope / vna / vna
Sic martē indomitus: danaosq; ad tecta ruentes

*Non est hoc tantum et Euid tantum a
puditione et a dicitur q; tot tamq;
radendo vna vna*

¶ ¶

Eneidos

*Tempo auidi a regno dicitur huius
 In regnum an a dicitur dicitur
 Plin' ut p'p'ri' r'it'it'it' quid h'it'it'
 vorant p' q' p'p'ri' r'it'it'it' quid h'it'it'
 natus quare via magis p'p'ri' r'it'it'it'
 gaudium p'p'ri' r'it'it'it' quid h'it'it'
 n'p' insulas p'p'ri' r'it'it'it' quid h'it'it'
 his r'it'it'it' p'p'ri' r'it'it'it' quid h'it'it'
 aut h'it'it' in r'it'it'it'it' it' r'it'it'
 r'it'it'it' r'it'it'it' quid h'it'it'*

Lerninus: obsessumq; acra testudine limen

Herent parietibus scalae: posteaq; sub ipsos

Fituntur gradibus: clipeosq; ad tela sinistris

Protecti obijciunt: prensant fastigia dextris:

Dardanide contra turren ac tecta domorum

Lulmina couellunt: his se quando vltima cernunt

Extrema iam in morte parant defendere telis:

Auratasq; trabes veterum decoza alta parentum

Deoluunt: alij strictis micronibus imas

Obsedere fores: has seruant agmine denso

Instaurati animi regis succurrere tectis

Auxilioq; leuare viros: vimq; addere victis:

Limen erat ceceq; fores et peruius vsus

Tectorum inter se priami: posteaq; relicti

A tergo infelix qua se dum regna manebant

Sepius andromache ferre incomitata solebat

Ad foceros: et auo puerum astianacta trabebat

Quado ad summi fastigia culminis vnde

Tela manu miseri iactabant irrita teucri.

Turrin in precipiti stantem summisq; sub astra:

Eneas auti furtiuu parat

*Astianacta e' vna h'g astianactos ex h'ant
 Astianacta*

Turrin in precipiti stantem summisq; sub astra

*capitula a maribus bellis Tendo 5 martiana
 bellum q' appropinquat
 quibus*

Defensio

*Eneas p'p'ri' r'it'it'it'
 r'it'it'it' est*

Liber secundus.

Eductam tectis: unde omnis troia videri

Et danaum solite naues: et acbaica castra)

Aggressi ferro circum qua summa labentes

Iuncuras tabulata dabant: cōuellimus altis

Sedibus: impulimusq; ea lapsa repente ruinam

Lum sonitu trahit, et danaum sup agmina late

Incidit ast alij subeunt: nec saxa: nec vllum

22 Telorum interea cessat genus.

Uestibulū ante ipm primosq; in limine piribus

Exultat telis: et luce coruscus abena:

Qualis vbi in lucē coluber mala gramina pastus

Frigida sub terra tumidum quem bruma tegebat

Hunc positis nouus exuijs nitidusq; iuuenta

Lubrica cōuoluit sublato pectore terga

Arduus ad solem: et linguis micat ore trifulcis

Una ingens periphas: et equoꝝ agitato iacbillis

Armiger automedon: una omnis sciria pubes

Succedunt tecto: et flāmas ad culmina iactant

Ipsē inter primos corepta dura bipenni

Limina perrumpit: postq; a cardine vellit

Eneidos

Eratosiamq; excisa trabe firma cauauit

Robora: et ingentem lato dedit ore fenestram.

Apparet domus intus: et atria longa patefunt

Apparent priami: et veterum penetralia regum

Armatosq; vident stantes in limine primo.

At domus interior gemitu miseriq; tumultu

Discetur penitusq; caue plangoribus edes

Femineis ululant: ferit aurea sidera clamor.

Tum pauide tectis matres ingentibus errant

Amplexus tenent postes: atq; oscula figunt.

Instat vi patria piribus: nec claustra: nec ipsi

Lustodes sufferre valent labat ariete crebro

Janua: et emoti procumbunt cardine postes.

Fit via vi: rumpunt aditus: primosq; trucidant

Immissi danai et late loca milite complent.

Non sic aggeribus rupi s cum spumeis amnis

Exist: oppositasq; cuius gurgite moles

Fertur in arua furens cumulo caposq; p omnes

Tum stabulis armenta trahit: vidi ipse furentem

Lede neoptolemū: geminasq; in limine aridas

*Spiciendo: nam quilibet suu addit
offim*

*Aras quanda quing dicit: Epod fiamy
autore illis malthu p'rim b, 7*

*Comparatio de fluuio exundante
Exams dicit q' p'p'iam p'cedit in
militu quid agri p'p'iam p'p'iam
s'p'p'iam*

Liber secundus

Vidi hecubam: centūq; nurus: priamūq; p' aras

Sanguine fedantem. quos ipse sacrauerat ignes

Quinquaginta illi thalami spes tanta nepotum

Barbarico postes auro spoliisq; superbi

Procubere: tenent danai qua deficit ignis

Forssitan et priami fuerint que fata requiras.

Urbis ubi capte casum cōuulsaq; vidit

Limina tectorū: et mediū in penetralibus hostem

Arma diu senior defueta tremantibus euo

Circundat ne quicquā humeris et inutile ferrum

Lingitur: et densos fertur moriturus in hostes

Edibus in medijs: nudosq; sub ætheris arc

Ingens ara fuit: iuxtaq; veterrima laurus

Incumbens are: atq; vmbra complexa penates

Hic hecuba et nate: nequicquam altaria circum

Præcipites atra ceu tempestate columbe

Condēse: et diuum amplexe simulacra tenebāt

Ipsū aut sumptis priamū iuuenilibus armis

Ut vidit: que mens tam dira miserrime coniung

Impulit bis cingi telis: aut quo ruis inquit:

Handwritten notes:

- Uidi hecubam: centūq; nurus: priamūq; p' aras* - *Uidi hecubam: centūq; nurus: priamūq; p' aras*
- Sanguine fedantem. quos ipse sacrauerat ignes* - *Sanguine fedantem. quos ipse sacrauerat ignes*
- Quinquaginta illi thalami spes tanta nepotum* - *Quinquaginta illi thalami spes tanta nepotum*
- Barbarico postes auro spoliisq; superbi* - *Barbarico postes auro spoliisq; superbi*
- Procubere: tenent danai qua deficit ignis* - *Procubere: tenent danai qua deficit ignis*
- Forssitan et priami fuerint que fata requiras.* - *Forssitan et priami fuerint que fata requiras.*
- Urbis ubi capte casum cōuulsaq; vidit* - *Urbis ubi capte casum cōuulsaq; vidit*
- Limina tectorū: et mediū in penetralibus hostem* - *Limina tectorū: et mediū in penetralibus hostem*
- Arma diu senior defueta tremantibus euo* - *Arma diu senior defueta tremantibus euo*
- Circundat ne quicquā humeris et inutile ferrum* - *Circundat ne quicquā humeris et inutile ferrum*
- Lingitur: et densos fertur moriturus in hostes* - *Lingitur: et densos fertur moriturus in hostes*
- Edibus in medijs: nudosq; sub ætheris arc* - *Edibus in medijs: nudosq; sub ætheris arc*
- Ingens ara fuit: iuxtaq; veterrima laurus* - *Ingens ara fuit: iuxtaq; veterrima laurus*
- Incumbens are: atq; vmbra complexa penates* - *Incumbens are: atq; vmbra complexa penates*
- Hic hecuba et nate: nequicquam altaria circum* - *Hic hecuba et nate: nequicquam altaria circum*
- Præcipites atra ceu tempestate columbe* - *Præcipites atra ceu tempestate columbe*
- Condēse: et diuum amplexe simulacra tenebāt* - *Condēse: et diuum amplexe simulacra tenebāt*
- Ipsū aut sumptis priamū iuuenilibus armis* - *Ipsū aut sumptis priamū iuuenilibus armis*
- Ut vidit: que mens tam dira miserrime coniung* - *Ut vidit: que mens tam dira miserrime coniung*
- Impulit bis cingi telis: aut quo ruis inquit:* - *Impulit bis cingi telis: aut quo ruis inquit:*

Eneidos

^{iam ferre} Non tali auxilio nec defensoribus istis

^{adeffer in p3 modiff} Tempus eger: nō si ipse meus nunc afforet bector

Duc tandem concede: bec ara tuebitur omnes.

^{subp} Aut moriere simul: sic ore effata recepit

^{quic ara} Ad sese: et sacra longeuū in sede locauit.

Ecce autem elapsus pirrbi de cede polites

Unus natorum priami per tela per hostes

Porticibus longis fugit: et vacua atria lustrat

Saucius illum ardens infesto vulnere pirrbus

Insequitur: iā iamq; manu tenet: et premit basta

Ut tandem ante oculos euasit et ora parentum

Concidit: ac multo. vitam cum sanguine fudit.

Dic priamus quāquā in media iā morte tenetur

Non tamen abstinuit: nec voci ireq; pepercit

At tibi pro scelere exclamat: pro talibus ausis

Dixi qua est celo pietas: que talia curet

Perfoluant grates dignas et premia reddant

Debita: qui nati coram me cernere letum

Fecisti: et patrios fedasti funere vultus

At non ille satum quo te mentiris achilles

Voluit forma ut in ore polyph
et otulo uocet priamum

Imber nuptum priamum

Liber secundus.

^{13 uerq} Dixerat et spissis noctis se condidit ymbis ^{Apparem quid}

^{13 uerq} Apparent dire facies inimicæq; troie

^{13 uerq} Flumina magna deum.

^{13 uerq} Tum vero omne nubi visum considerare in ignes

Ilum: et ex imo verti neptunia troia.

Ac veluti summis antiquâ in montibus oznum ^{Comparo}

Lum ferro accisam crebrisq; bipennibus instant

Erucere agricolæ certatim: illa usq; minatur

Et tremefacta comam concusso vertice nutat

Tulneribus donec paulatim euicta supremum

Longemuit: traxitq; iugis auulsa ruinam.

Descendo: ac ducentedeo flammam inter et hostes:

Expedito: dant tela locum: flammæq; recedunt

At ubi iam patrie peruentum ad limina sedis ^{Hic omnes uerit' mæc anthist}

Antiquasq; domos: genitor quæ tollere in altos

Optabam primum montes: primumq; petebam

Abnegat excisa vitam producere troia

Epiliumq; patri: vos o quibus integer cui ^{Ore anthist ad erro' ut se relicto p'grat}

Sanguis ait solideq; suo stant robore vires ^{Id' obliq' uad hor ager ap' h' m' x' l' q' l' h' m' u' uo al' d'}

Uos agitate fugam.

Eneidos

De si celicole voluissent ducere vitam

Has mihi seruassent sedes: satis vna superq;

Uidimus excidia: et capte superauimus vrbi.

Sic o sic positum affati discedite corpus.

Ipse manu mortem inueniam miserebit hostis.

Eruiasq; petere facilis iactura sepulchri est.

Jam pridem inuisus diuis et inuicilis annos

Demoror: rex quo me diuū pater atq; hominū rex

Fulminis afflauit ventis: et contigit igni

Talia prestabat memorans fixusq; manebat.

Hos contra effusi labrimis cōiunq; creusa

Ascaniusq; omnisq; domus: ne vertere secum

Luncta pater: fatoq; vrgenti incūbere vellet

Abnegat: inceptoq; et sedibus heret in iisdem

Rursus in arma ferroz: mortēq; miserrimus opto

Nam quod cōsiliū: aut que iā fortuna dabatur

De ne efferre pedem genitor te posse relicto

Sperasti: tantumq; nefas patrio excidit ore

Si nihil ex tanto superis placet vrbe relinqui

Et sedet hoc animo piritureq; addere troie

Expuncta d. qui dixerunt qd mit
aliquid s; p; vram

Ante qd tartarus se grabuiss
cu venere qd iupiter afflauit
cu fulmine

Indignus dicitio et plana priore

Liber secundus.

Tegs tuosq; iuuat: patet isti ianua leto.

Iamq; aderit multo priami de sanguine piribus.

Statū ante ora patris: patrē qui obruncat ad aras

Hoc erat alma parens: quod meq; tela p ignes

Eripis vt medijs hostem in penetralibus: vtq;

Ascaniumq; patremq; meum iunctaq; creusam

Alterū in alterius macratos sanguine cernam:

Arma viri ferte arma: vocat lux vltima victos.

Reddite me danais: sinite instaurata reuisam

Prelia: nunq; omnes hodie morimur multi

Hinc ferro accingor: rursus clipeoq; sinistram

Infertabam aptans: meq; extra tecta ferebam.

Ecce autem complexa pedes in limine coniung

Herbat: paruinq; patri tendebat iulum.

Si periturus abis: et nos rape in omnia tecum.

Si n aliquā ceptus sumpris spē ponis in armis

Hanc primum tutare domum: cui paruus iulus

Lui pater et cōiunx quondā tua dicta relinquo.

Talia vociferans gemitu tectum omne replebat:

Lum subigitum dictuq; oritur mirabile monstrum

Liber secundus.

Jā iam nulla mora est: sequor et qua ducitis adsumti

Dij patrij seruate domum: seruate nepotem.

Vestruū hoc auguriū: vestroq; in numine troia est

Ledo equidem: nec nate tibi comes ire recuso

Dixerat ille: et iam per menia clarioz ignis

Auditur: propiusq; estus incendia voluunt

Ergo age chore pater ceruici imponere nostre

Ipse subibo humeris: nec me labor iste grauabit

Quo res cunq; cadent: vnū et cōmune periculum

Una salus ambobus erit: mihi paruus iulus

Sit comes: et longe seruet vestigia coniunx.

Vos famuli: que dicam animis aduertite vestris

Est vrbē egressis tumulus: templumq; vetustum

Deserte ceteris: iuxtaq; antiqua cupressus

Religione patrum multos seruata per annos

Hancez diuerso sedem venimus in vnam.

Tu genitor cape sacra manū: patriosq; penates

De bello ex tanto digressum ex cede recenti

Attrectare nefas: donec me flumine viuo

Ablucro

Eneidos

Eneas misit p. portans patre pulchro

By affandi; hic

Hec fatus latos humeros subiectaq; colla

Ueste super fuluq; inferno; pelle leonis

Succedoq; oneri: dextre se paruus iulus

Implicuit; sequituroq; patrem non passibus equis

Pone subit coniung; ferimur per opaca locorum

Et me quem dudum non vlla iniecta mouebunt

Tela neq; aduerso glomerati ex agmine grai

Hunc omnes terrent aure: sonus excitat omnis

Suspensum; et pariter: comitiq; oneriq; timentē

Iamq; p̄uquabam portis: omnemq; videbar

Euasisse viam: subito cum creber ad aures

Uisus adesse pedū sonitus: genitorq; p̄ ymbra

Prospiciens nate exclamat: fuge nate: p̄p̄inquant

Ardentes clipeos: atq; era micantia cerno

Hic mihi nescio: qd̄ trepido male numen amicum

Confusam eripuit mentem: namq; auiā cursu

Dum sequor: et nota excedo regione viarum:

Deu misero coniung; fato ne erepta creusa

Substitit: errauit ne via seu lassā resedit

Incertum: nec post oculis est reddita nostris:

Amittit Eneas fato coniung;

Confusam mentem

Liber secundus

Neq̄ prius amissam respexi: animumq̄ reflexi:

Quā tumulum antique cereris: sedemq̄ sacratā

Uenimus: hic demum collectis omnibus vna

Defuit. et comites: natumq̄ virumq̄ fefellit.

Quē non inculcavi amens: hominūq̄ deorumq̄

Aut quid in euerſa vidi crudelius vrbe:

Aſcanium: anchiſemq̄ patrem teucroſq̄ penates

Commendo ſocijs: et curua vella recondo.

Ipſe vrbeſem repeto: et cingor fulgentibus armis:

Stat caſus renouare omnes: omnemq̄ reuerti

Per troiam: et rurfus caput obiectare periculis:

Principio muros: obſcuraq̄ limina porte

Qua grefſum exuleram repeto: et veſtigia retro

Obſeruata ſequor per noctem et lumine luſtro:

Horror vbiq̄ animos: ſimul ipſa ſilentia terrent:

Inde domum ſi forte pedemaſi forte tuliffet

Deſerero: irruerāt danai: et tectū omne tenebāt.

Ilicet ignis edax: ſumma ad faſtigia vento

Uoluitur: exuperāt flāme: furit eſtus ad auras.

Procedo ad priami ſedes: arcemq̄ reuiſo.

Eneidos

Hor. nuncupatio pueri longi. Venerit
dignus ad confectandam pueram

Et iam porticibus vacuis iunonis aedilio.

Lustodes lectiphenice et dirus vlyces

Predam aduectabant: buc vndiq; troia gaza

Incensis crepta aditis: mensaq; deorum

Frateresq; auro solidi: captiuq; vestis

Lögeritur: pueri: et pauide longo ordine matres

Stant circū: et tacitis implent mugitibus aures

Ausus quin etiam voces iactare per vmbzā

Impleni clamore vias: mestusq; creusam

Ne quicquā in geminās iterumq; iterūq; vocaui

Querenti: et tectis vrbis sine fine furenti

Infelix simulacrum: atq; ipsius vmbza creuse

Visa mihi ante oculos: et nota maior imago

Obstupui: steterūq; come: et vox faucibus hefit

Tum sic affari: et curas bis demere dictis.

Quid tantum insano iuuat indulgere labori

Dulcis cōiunx: non hec sine numine diuum

Eueniunt: nec te hinc comitem asportare creusam

Fas: aut ille sinit superi regnator olimpi.

Longa tibi exilia: et vastū maris equoz arandum

Offendit apothecis sim. vixit qui non
vixit quippe ex vita mortalitate
Iam namq; pueri hinc vixit dicitur
Sic iustitiam

Consilium d. Inimicium conuicta

Liber secundus.

Ad terram ^{italiam} hesperiam venies ^{frum} vbi ^{partem} tidius arua

Inter opima ^{fructibus} virum ^{fructibus} leni ^{fructibus} fluit ^{fructibus} agmine ^{fructibus} tibus

Illic res ^{parata} letere ^{animas} regnumq; ^{fructibus} et ^{fructibus} regia ^{fructibus} coniunt

Parta tibi ^{popularis} lachrimas ^{artibus} dilecte ^{fructibus} pelle ^{fructibus} creuse.

Non ego ^{cupido} mirmidonū ^{fructibus} sedes: ^{fructibus} dolopūe ^{fructibus} superbas

Aspiciam: aut ^{fructibus} graijs ^{fructibus} seruitum ^{fructibus} matribus ^{fructibus} ibo

Dardanis: et ^{fructibus} diue ^{fructibus} veneris ^{fructibus} nurus:

Sed me ^{fructibus} magna ^{fructibus} deū ^{fructibus} genitrix ^{fructibus} his ^{fructibus} detinet ^{fructibus} oris.

Jamq; ^{fructibus} vale: ^{fructibus} et ^{fructibus} nati ^{fructibus} serua ^{fructibus} cōmunis ^{fructibus} amorem

Hec ^{fructibus} vbi ^{fructibus} dicta ^{fructibus} dedit ^{fructibus} lachrimantē: ^{fructibus} et ^{fructibus} multa ^{fructibus} volentē

Dicere ^{fructibus} deseruit: ^{fructibus} tennesq; ^{fructibus} recessit ^{fructibus} in ^{fructibus} auras

Ter ^{fructibus} conatus ^{fructibus} ibi ^{fructibus} collo ^{fructibus} dare ^{fructibus} brachia ^{fructibus} circum.

Ter ^{fructibus} frustra ^{fructibus} cōprensa ^{fructibus} manus ^{fructibus} effugit ^{fructibus} imago

Par ^{fructibus} leuibus ^{fructibus} ventis ^{fructibus} volucrisq; ^{fructibus} simillima ^{fructibus} somno

Sic ^{fructibus} demum ^{fructibus} socios ^{fructibus} cōsumpta ^{fructibus} nocte ^{fructibus} reuiso.

Atq; ^{fructibus} bic ^{fructibus} ingentem ^{fructibus} comitum ^{fructibus} affluxisse ^{fructibus} nouoz

Inuenio ^{fructibus} admirans ^{fructibus} numerū: ^{fructibus} matresq; ^{fructibus} virosq;

Collectam ^{fructibus} epilio ^{fructibus} pubem: ^{fructibus} miserabile ^{fructibus} vulgus:

Undiq; ^{fructibus} cōuenere ^{fructibus} animis: ^{fructibus} opibusq; ^{fructibus} parati

Eneidos

In quascunq; velim pelago deducere terras.

Jamq; iugis summe surgebat lucifer ides

Ducebatq; diem: danaiq; obsessa tenebant

Limina portarum: nec spes opis vlla dabatur

Efficeret sublato montem genitore petiui.

Que tercio Eneidos libro contineantur.

Est euerfa pbrigum regna fuga cepta moueri.

Utq; sit in thracem primo deuectus: ibiq;

Denia condiderit: polidori cede piata

Regis et hospiciū vt pbebi responsa canebant

Leptū iter in creten: rursus noua fata reperta

Flaufragus vt fuerit strophadas cōpulsus ad vndas.

Inde fugam: atq; iterum enarrat precepta celeno

Liquerit: vtq; belenum preceptis ordine fatie.

Supplicē ac demenidē polipbemo vrgente recepit

Amissumq; patrē drepani: atq; hic deinde quicuit.

Dublij Virgilij Baronis
Eneidos Liber tercius.